خراسان روزنامه صبح ایران
چهار شنبه ۲۹ اردیبهشت ۱۳۹۵ . ۱۱ شعبان ۱۴۳۷ . شماره ۱۹۲۵۸

برنامه بانک‌ها برای کاهش نرخ سود تا ۲ هفته آینده

مدیرعامل سابق بانک ملی از برنامه بانک‌ها برای کاهش نرخ سود بانکی تا ۲ هفته آینده خبر داد. به گزارش فارس، عبدالناصر همتی که چندروز پیش به عنوان رئیس کل بیمه مرکزی انتخاب شد، در آخرین اظهارنظر بانکی خود گفت: تا دو هفته آینده قرار است مدیران بانک‌ها در یک گردهمایی موضوع کاهش نرخ سود را بررسی کنند. به گفته وی نرخ سود تا سطح ۱۵ درصد می‌تواند کاهش یابد.

تالار شیشه‌ای

ایمان مقدسیان
economic@khorasannews.com

روز مثبت بازار به مدد نفت

انتقاد عبده از صورت‌های مالی غیرواقعی بانک‌های بورسی

در نشستی که در یکی از شرکت‌های کارگزاری به منظور بررسی صنعت بانکداری انجام شد، دکتر عبده تبریزی، به بررسی نقاط قوت و ضعف این صنعت پرداخت. حسین عبده‌تبریزی مشاور مدیریت و تأمین مالی وزیر راه و شهرسازی و دبیرکل سابق سازمان بورس تهران در ارزیابی از صنعت بانکداری بازار سرمایه کشور، گزارش‌ها و صورت‌های مالی بانک‌های حاضر در بازار سرمایه را مورد انتقاد قرار داد و اظهار داشت: در بازار سرمایه ایران ناگزیریم بسیار فراتر از این گزارش‌ها حرکت کنیم و سطح تحلیل‌های خود را افزایش دهیم. وی عملکرد ضعیف بانک‌ها را تنها ناشی از اقتصاد کلان کشور ندانست و بر توجه به نقش خود بانک‌ها تاکید کرد. این استاد مالی با اشاره به عدم برخورداری بانک‌های خصوصی از تسهیلات تکلیفی، تصریح کرد: در واقع بیشتر نگرانی من از این حیث است که نمی‌دانیم تا چه میزان باید به ارقام اعلام شده از سوی بانک‌ها اعتماد و اتکا کرد. وی از لحاظ کردن وجه التزام در سود بانک‌ها و عدم دریافت ذخیره به عنوان ایرادی نام برد که در حال حاضر از سوی بانک‌ها اعمال و هیچ ایرادی نیز به آن وارد نمی‌شود. عبده‌تبریزی برخی از ارقام اعلامی از سوی بانک‌ها را نگران کننده دانست و دارایی‌های فیزیکی بانک‌ها را مورد اشاره قرار داد و گفت: صنعت بانکداری در میان مدت به واسطه مشکلات خود، سود کمتری را برای سهامداران خود محقق خواهد ساخت. این خبره بازار سرمایه رفع مشکلات صنعت بانکداری را در گروی افزایش سرعت کنترل بانک مرکزی بر این صنعت دانست و اعلام کرد: تنها موضوع روشن در نظام بانکی که از امکان توسعه برخوردار است پایین بودن مجموع اعتبارات اعطایی است که می‌تواند توسعه یابد. عبده‌تبریزی با انتقاد از پرداخت نرخ‌های بالا برای سپرده‌های سرمایه‌گذاران از سوی برخی از بانک‌ها و موسسات مالی و اعتباری، از این اقدام به عنوان عاملی نام برد که سبب شده است تا دیگر بانک‌ها نیز مجبور به پرداخت چنین نرخ‌هایی به سپرده‌گذاران خود شوند. اما در بررسی بازار سه شنبه، می‌توان به قیمت نفت اشاره کرد، یک متغیر تأثیرگذار که می‌تواند علاوه بر این که کسری بودجه دولت را جبران کند، راه پرداخت مطالبات بانک‌ها و پیمانکاران بورسی را نیز هموارتر کند، از طرف دیگر با افزایش بودجه عمرانی دولت، وضعیت شرکت‌های وابسته به این امر نظیر سیمانی‌ها نیز بهبود می‌یابد، در یک کلام، افزایش قیمت نفت، موتور اقتصاد کشور مان را روشن می‌کند. دیروز و تحت تأثیر افزایش قیمت نفت تا ۵۰ دلار، شبندر و شپنا با حرکات مثبت، در رشد شاخص اثرگذار بودند و در مجموع شاخص با رشد ۳۱۲ واحدی به ۷۶۲۹۲ واحد رسید.

بررسی سیاه‌چاله‌های دستمزدهای دولتی

خطر دستمزدهای چند میلیونی بیخ گوش ۳۸۴ شرکت دولتی

این روزها موضوع «فیش حقوقی» نقل مجالس است. هر جا که می‌روی، صحبت از فیش حقوقی چند ده میلیونی مدیران بیمه‌ای و مقایسه آن با دستمزدهای شخصی است. یکی می‌گوید: این مدیر بیش از ۱۰ برابر من حقوق می‌گیرد و دیگری مبلغ وام خودروی این مدیر را نشان می‌دهد. خلاصه همه درگیر یک فیش حقوقی‌اند و آن را «مشتی» می‌دانند که نشانه «خروار» است. اما خیلی سخت است که بتوانیم این «مشت» را نمونه «خروار» بدانیم یا ندانیم. چون هیچ گونه اطلاعات معتبری در دسترس نیست و اجازه دسترسی فراهم نمی‌شود. اما می‌توان حدس زد که این چنین حقوق‌هایی در چه جاهایی رقم می‌خورد. این گزارش تلاشی در این جهت است.

■ **نگران بخش دولتی و عمومی هستیم**

درس اول علم اقتصاد به ما می‌گوید که انگیزه‌ها تعیین کننده رفتارهاست. علم اقتصاد به ما می‌آموزد که زمانی شما بهترین رفتار را از خود بروز می‌دهید که انگیزه کافی برای فعالیت داشته باشید. اگرچه انگیزه‌های متفاوتی مانند انگیزه دینی، اخلاقی آثار غیرقابل انکاری بر رفتار فرد می‌گذارد اما بدون شک انگیزه مالی در رفتار اقتصادی افراد از شمول بالایی برخوردار است. بر اساس این نگاه است که گفته می‌شود بخش خصوصی از کارایی بالاتری نسبت به بخش دولتی برخوردار است. چرا که فرد در بخش خصوصی به خوبی می‌داند که اگر به درستی کار نکند، درآمدی نصیبش نمی‌شود و از این رو بهترین عملکرد را از خود به جای می‌گذارد. در مقابل در بخش دولتی، فرد می‌داند که حقوق و دستمزد او ارتباطه‌ای با سطح فعالیت او ندارد. از این رو، علم اقتصاد توصیه می‌کند که فعالیت بخش دولتی بسیار محدود شود و در مواردی که وارد عرصه می‌شود، مکانیزم‌ها به گونه‌ای طراحی شوند که فرد نتواند سوءاستفاده کند. علاوه بر این نظارت هم عنصری مهم در بخش دولتی به حساب می‌آید. اما در ایران اوضاع به کلی فرق می‌کند. در ایران، بخش حاکمیتی اعم از دولتی و عمومی غیر دولتی بر بخش عمده‌ای از اقتصاد حکمرانی می‌کند. این بخش که معمولا نظارت کافی بر آن وجود ندارد، سبب می‌شود که امکان سوءاستفاده به شدت فراهم باشد.

■ **دولت و بخش عمومی، منبع اصلی سوءاستفاده**

طبیعتاً وقتی که از قبح حقوق‌های چند ده میلیونی صحبت می‌کنیم، مراد ما شرکت‌های خصوصی نیستند. شرکت‌های خصوصی معمولا بسته به کارایی کارکنان و مدیران خود حقوق پرداخت می‌کنند و اگر این کار را انجام ندهند، بازرسان آن شرکت وظیفه پیگیری را دارند. اما وقتی پای شرکت‌های دولتی یا عمومی غیردولتی به میان می‌آید، بررسی حقوق آن‌ها از اهمیت فراوانی برخوردار می‌شود. پس آنچه برای ما اهمیت دارد حقوق مدیران دولتی، حقوق مدیران و اعضای هیئت مدیره شرکت‌های دولتی، شهرداری‌ها، آستان‌های مقدس و... است.

■ **سیاه‌چاله شرکت‌های دولتی**

اما در بین همه این بخش‌ها، شرکت‌های دولتی از اهمیت بیشتری برخوردار هستند. چرا که بر مدیران دولتی سازمان‌های مختلف نظارت‌های کافی را انجام می‌دهند و در مورد آستان‌های مقدس هم اطلاعات صحیحی در دسترس نمی‌باشد. برای این که ببینیم در چه مکان‌هایی امکان دستمزدهای چند ده میلیونی وجود دارد، فهرست شرکت‌های دولتی را از بودجه سال ۹۵ استخراج کرده‌ایم. در بودجه امسال درآمد و هزینه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و موسسات انتفاعی وابسته به دولت ۵۰۳ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده است. این عدد آنقدر عدد بزرگی است که بتوان تخلف‌های این چنینی را در آن پیش‌بینی کرد. البته این حرف به این معنا نیست که در تمامی این شرکت‌ها تخلف‌های این چنینی رخ می‌دهد اما دور از ذهن نیست که به دلیل کمبود نظارت و درگیر نبودن منافع شخصی این اتفاق رخ دهد. این درآمد ۵۰۳ هزار میلیارد تومانی از مسیر ۳۶۴ شرکت دولتی سودده و ۹ شرکت زیان‌ده و ۹ بانک و ۲ موسسه انتفاعی وابسته به دولت صورت می‌پذیرد.

■ **کمی دقیق‌تر به شرکت‌های دولتی نگاه کنیم**

بیمه مرکزی یکی از این شرکت‌های دولتی بود که موضوع حقوق چند میلیونی در آن مطرح شده بود. احمد توکلی، کمی قبل‌تر از مدیران عامل بانک‌های دولتی سخن گفته بود که ۴۰ تا ۵۰ میلیون تومان حقوق دریافت می‌کنند. اما به جز بیمه مرکزی، ۳۸۳ شرکت دولتی دیگر وجود دارند که در معرض چنین وضعیتی هستند. اگرچه سطح فعالیت و درآمد این شرکت‌ها بسیار متفاوت از هم است، اما در برخی از این شرکت‌های دولتی به شدت خطر حقوق چند ده میلیونی وجود دارد.

طبیعی است که شرکتی که در آن گردش مالی این چنینی وجود دارد، مستعد پرداخت حقوق‌های چند ده میلیونی باشد. از نکات جالب توجه این شرکت‌های دولتی این است که اعضای هیئت مدیره آن را وزرای دولت انتخاب می‌کنند.

برای مثال، هیئت مدیره بانک‌های دولتی، بیمه، بیمه مرکزی و.... را شخص وزیر اقتصاد انتخاب می‌کند. هیات مدیره شرکت‌های دولتی وابسته به نفت هم در ید وزیر نفت است. این موضوع سبب شد تا رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس در نامه‌ای خطاب به وزیر اقتصاد، با استناد به گزارش‌های دیوان محاسبات، دریافتی‌های خلاف قانون و عرف را منحصر به بیمه مرکزی نداند و بنویسد: پرداخت‌های غیرمستقیم، داشتن مسئولیت‌های متعدد و عدول از قوانین فراوان است. بانک‌ها، بیمه‌ها و سایر شرکت‌های دولتی که جنابعالی متولی آن هستید و خلاف قانون و عرف عمل می‌شود را تا کی باید به ورها و خارج از نظارت مدیریت کنید؟

اصلا جای تعجب ندارد که مدیرانی که به صورت دولتی انتخاب می‌شوند و کارایی شان تاثیری در دستمزدشان ندارد، حقوق‌های ده میلیونی دریافت و خدمات اندکی ارائه کنند. البته تمام این‌ها یک ظن است و ممکن است مدیرانی باشند که با حقوق پایین خدمات بسیار زیادی ارائه دهند. با این حال، خطر دریافت حقوق‌های چند میلیونی وجود دارد.

نبض بازار

قیمت نوبرانه‌ها کاهش یافت

با سپری شدن نیمه بهار، گزارش‌ها هم اینک حاکی از آن است که قیمت میوه‌های نوبرانه گرمسیری کاهش یافته است. به گزارش ایلنا از بازار تهران، قیمت میوه‌های نوبرانه که در روزهای ابتدایی هفته گذشته نسبت به سایر میوه‌ها بالا بود، در این هفته و با تزریق بیشتر این میوه‌ها با کاهش مواجه شده، به طوری که هر کیلوگرم گوجه سبز گرمسار و ساوه که در هفته گذشته به قیمت ۱۰ تا ۱۲ هزار تومان عرضه شده بود در این هفته به ۸ تا ۱۰ هزار تومان رسیده است. همچنین قیمت هر کیلوگرم توت فرنگی در جه یک که در هفته گذشته بین ۸ تا ۲۵ هزار تومان بود به ۸ تا ۲۰ هزار تومان رسیده است. گفتنی است که هر کیلوگرم زردآلو که در هفته گذشته به قیمت ۳۰ تا ۴۰ هزار تومان وارد بازار شد در هفته جدید با بیشترین میزان کاهش قیمت نسبت به سایر میوه‌ها به کیلویی ۱۰ هزار تومان رسیده است و هر کیلوگرم طالبی ۱۲۰۰ تومان و هر کیلوگرم ملون ۳۰۰۰ تومان قیمت دارد. این گزارش همچنین بیانگر این است که هر کیلوگرم سیب زرد به طور متوسط ۵۰۰۰ تومان، سیب قرمز ۵۵۰۰ تومان، پرتقال تامسون ۶۰۰۰ تومان، خیار بوته‌ای کیلویی ۳۵۰۰ تومان و خیار درختی کیلویی ۳۰۰۰ تومان فروخته می‌شود.

دیدگاه

آیا مجلس در تهیه و تصویب طرح بانکداری «شتابزده» عمل می‌کند؟

محمود سحابی- در حالی طرح مجلس نهم برای اصلاح قانون عملیات بانکی بدون ربا با لابی‌های گسترده دولت و نظام بانکی با اعضای کمیسیون اقتصادی مجلس و به بهانه «شتابزدگی» در آستانه بایگانی شدن قرار گرفته که سطح کار کارشناسی انجام شده برای تهیه این طرح در دو سال اخیر، کم‌نظیر و حتی شاید بی‌نظیر بوده است.

یکی از مهم‌ترین انتقادات مخالفین طرح مجلس برای اصلاح قانون «عملیات بانکی بدون ربا»، شتابزده بودن بررسی و تصویب این طرح در مجلس نهم است. اما این انتقادات چه نسبتی با واقعیت دارد؟ **اولا**: طرح بازنگری در قانون عملیات بانکی بدون ربا توسط جمعی از نمایندگان مجلس با همکاری مرکز تحقیقات اسلامی مجلس در قم، تهیه شد و یک فوریت آن در اردیبهشت ماه ۱۳۹۴ به تصویب مجلس رسید و بعد از یک سال کار کارشناسی و تهیه طرح نهایی، تصویب نهایی آن به کمیسیون اقتصادی مجلس محول شده است. **ثانیا**: بعد از تصویب یک فوریت این طرح در مجلس، مسئولان دولتی و بانک مرکزی بارها وعده دادند که در صورت توقف روند بررسی این طرح در مجلس، دولت متعهد می‌شود ظرف یک ماه لوایح مرتبط را تکمیل و به مجلس تقدیم کند؛ اما هیچ کدام از این وعده‌های دولت عملی نشد و کارگروه بازنگری در قوانین بانکی مجلس، ناچار شد دست به کار شود. **ثالثا**: نمایندگان مجلس برای جلب نظر موافق بانک مرکزی و وزارت اقتصاد اقدام موثری انجام دادند: آن‌ها طرح خودشان را با مبنا قرار دادن آخرین ویرایش لایحه بانکداری که در جلسات مشترک بانک مرکزی و وزارت اقتصاد در اسفندماه ۹۴ نهایی شده بودند، تهیه کردند به گونه‌ای که بیش از ۷۰ درصد مفاد این طرح مجلس عیناً مطابق آخرین ویرایش لایحه بانکداری است و از تجربیات ۱۰ ساله بانک مرکزی در تدوین این لایحه به خوبی استفاده شده است. **رابعاً**: نتیجه این حجم سنگین کار کارشناسی انجام شده برای تدوین طرحی مناسب برای اصلاح قانون «عملیات بانکی بدون ربا» از سوی مجلس به خوبی قابل مشاهده است زیرا ویرایش دوم (ویرایش نهایی) طرح مجلس تفاوت‌های زیادی با ویرایش اولیه رونمایی شده این طرح در اردیبهشت ۹۴ دارد و عمده انتقادات وارده بر طرح اولیه مجلس به ویژه در ارتباط با مؤسسات تخصصی مشاوره و تأمین مالی و... حذف شده است. همچنین ویرایش دوم طرح مجلس برخلاف ویرایش اول که عمدتاً بر مباحث فقهی متمرکز شده بود، شامل بسیاری از مباحث فنی بانکداری نیز شده است. بنابراین برخلاف فضاسازی رسانه‌ای انجام شده توسط مخالفین تصویب طرح مجلس برای اصلاح قانون «عملیات بانکی بدون ربا»، تدوین این طرح به هیچ وجه «شتابزده» صورت نگرفته است و این طرح به نوعی عصاره دانش کشور در اصلاح نظام بانکی محسوب می‌شود.

منبع: الف